

Предлози на Аналитика за Програмата за работа на Владата на Република Македонија за 2014 година

До:

Генерален секретаријат на Владата на Република Македонија
Одделение за соработка со невладини организации
Бул. Илинден бр. 2
1000 Скопје

Скопје, 13.09.2013

Почитувани,

Согласно член 14 од Кодексот на добри практики за учество на граѓанскиот сектор во процесот на креирање политики („Службен весник на РМ" бр.99/11), Ви ги доставуваме предлозите на Аналитика за Програмата за работа на Владата на Република Македонија за 2014 година.

Аналитика е непрофитна и независна тинк-тенк организација од Скопје, која има за цел подобрување на демократијата и доброто владеење во Република Македонија и регионот, и нејзини клучни области на истражување и делување се ЕУ интеграции, енергетика, безбедност и миграции. Нашите истражувања и проектни резултати се достапни на нашата интернет страна www.analyticamk.org Во овој документ ги изнесуваме нашите конкретни предлози во областа енергетика и безбедност.

Предлози на Аналитика во областа на енергетиката:

Предлозите на тема енергетика беа подготвени од Ана Стојилоvsка, Истражувач на програмата за енергетика и инфраструктура astojilovska@analyticamk.org

- Во државниот буџет треба да се даде приоритет на инфраструктурните проекти (регионални патишта и железница) пред проектите за урбан транспорт и други инфраструктурни проекти од локално значење;
- Да се продолжи имплементацијата на Гасоводниот прстен на територија на Р. Македонија;
- Да се изгради дистрибуциската гасоводна и топлинска мрежа во земјата;
- Конечно да се реши сопственичкиот спор за гасоводот помеѓу државата и Макпетрол;
- Општините да се поддржат финансиски за реализирање на нивните програми за енергетика;

- Да се направи студија за реформирање на пазарот на топлина во Македонија;
- Да се воведат мерки за поддршка на проекти за гасификација и когенерација на локално ниво;
- Во случај на менување на повластените тарифи, менувањето однапред да се најави, пред кое менување да се направи стручна анализа за потребата од менување и последиците од истото;
- Да им се дозволи на физички лица да ги користат повластените тарифи за фотоволтаици;
- Да се поддржат малите и средни бизниси кои работат со обновливи извори преку даночни и царински олеснувања на технологиите за обновливи извори;
- Да се поедностават процедурите (процедури за градење, сопственички прашања и сл.) кои им претходат на постапките опфатени со законот за енергетика;
- Да се даваат грантови на факултетите и граѓанските организации за истражување на енергетски прашања со фокус на поголема меѓусекторска соработка, едукативни програми итн.;
- Програмата за јавни инвестиции да содржи разумни и реални рокови за енергетските проекти и претходно да се направи анализа на финансискиот и институционалниот капацитет на имплементирачките институции за реализирање на зацртаните проекти;
- Да се ажурира техничката тендерска документација за големите хидроцентрали и да се стават разумни барања во тендерската документација;
- Да се даде долгорочна и поголема поддршка за искористување на сончевата енергија преку субвенции за сончевите колектори;
- Да се формира Фондот за енергетска ефикасност во 2014 год. и да почне со финансирање на проекти од областа на енергетската ефикасност и обновливите извори;;
- Владата да ја помогне работата на локалните власти во областа на енергетиката со усвојување на соодветните енергетски подзаконски акти на државно ниво како и отстранување на сите правни, административни и финансиски бариери со цел помагање во имплементацијата на локалните енергетски политики;
- Да се разгледаат членовите 166a и 166b од Законот за изменување и дополнување на Законот за енергетика (Службен весник на РМ од 31 мај 2013) со цел нивно додефинирање и/или нивна измена во насока на давање на поголема надлежност на единиците на локалната самоуправа во делот на

изградбата и функционирањето на постројките и инсталациите за природен гас.

Изворите со деталната анализа од кои произлегуваат предлозите се:

http://analyticamk.org/images/stories/files/report/11047-policyreport_final.pdf

<http://analyticamk.org/images/stories/files/report/2011/046/11046policyreport.pdf>

<http://analyticamk.org/images/stories/files/report/2011/043/11043policyreport-mak.pdf>

<http://analyticamk.org/images/stories/files/report/2011/041/11041policyreport-mak.pdf>

<http://www.analyticamk.org/images/stories/files/priracnik.pdf>

<http://analyticamk.org/images/stories/files/cp/Conclusions%20MKD.pdf>

http://analyticamk.org/images/stories/files/briefs/13049-Policy_Brief_zakonot_za_energetika_2013.pdf

Овие детални анализи наведени погоре преку линкови се дадени и во прилог на овој документ во печатена форма.

Предлози на Аналитика во областа на безбедноста:

Предлозите од областа на безбедноста беа подготвени од Магдалена Лембовска, истражувач за безбедносни прашања mlembovska@analyticamk.org

- Потребни се измени во Законот за Агенцијата за разузнавање каде ќе се вметнат демократските принципи на надзор и внатрешна контрола и враќање на позицијата генерален инспектор задолжен за внатрешна контрола и професионални стандарди. Со оглед на тоа што Законот за Агенцијата за разузнавање е донесен во 1995 и досега не бил предмет на измени и дополнувања, измените на законот (или пак донесување на нов закон) треба да се одвиваат преку транспарентен процес во кој ќе се вклучат сите засегнати страни кои имаат да дадат свој придонес;
- Треба да се усвои посебен закон за надзор над безбедносно-разузнавачките служби во кој детално ќе биде разработен координиран пристап за вршење надзор над Агенцијата за разузнавање, Управата за безбедност и контраразузнавање и Секторот-Служба за воена безбедност и разузнавање при Министерството за одбрана;

- Парламентарните комисии задолжени за надзор врз безбедносно-разузнавачките служби (Комисија за надзор врз работата на Агенцијата за разузнавање и Управата за безбедност и контраразузнавање и Комисијата за надзор над следењето на комуникациите од страна на Министерството за внатрешни работи и Министерството за одбрана) се соочуваат со недостаток на капацитети за вршење на оваа специфична задача па затоа треба да се предвиди со буџетот вработување дополнителен кадар во кој ќе бидат вклучени и советници кои ќе им пружат поддршка на комисиите во нивната работа;
- Министерството за внатрешни работи поради својата комплексна структура и голем број на одделенија/сектори треба да додели повеќе средства и да назначи повеќе службеници за работа на слободниот пристап до информации од јавен карактер;
- Треба да се објават политиките на приватност на податоци на интернет страните на Министерството за внатрешни работи, Министерството за одбрана и Агенцијата за разузнавање;
- Законодавството кое се однесува на буџетирањето треба да се измени така што ќе се дозволи вклучување на мислењето на граѓанското општество во планирање на буџетот;
- Целиот јавен сектор треба да направи значителен напор – преку позитивни примери почитувајќи го законот и судско гонење на измамата – во усвојување на вредности на финансиската транспарентност во буџетирањето и јавните набавки за да ја добие довербата на граѓаните и да го зајакне институционалниот капацитет;
- Институциите (Министерство за внатрешни работи, Министерство за одбрана, Агенција за разузнавање) треба да ги направат своите буџети потранспарентни така што ќе бидат достапни на барање на јавноста или на нивните интернет страни;
- Капацитетите во единиците за внатрешна ревизија на Министерството за внатрешни работи и Агенцијата за разузнавање треба да се засилат преку дополнителни вработувања;
- Треба да се воведат механизми кои ќе овозможат јавен пристап до информации за буџетирање во подготвителната фаза.

Изворите со деталната анализа од кои произлегуваат предлозите се:

http://analyticamk.org/images/stories/files/report/r01_mak.pdf

http://analyticamk.org/images/stories/books/pub_ssr_mak_final_web_updated_02.pdf

http://analyticamk.org/images/stories/books/pub-transparency_mak.pdf

http://analyticamk.org/images/stories/files/almanac_mac.pdf

Овие детални анализи наведени погоре преку линкови се дадени и во прилог на овој документ во печатена форма.

Ви благодариме на вниманието. Се надеваме дека нашите забелешки ќе бидат замени во предвид и ќе придонесат кон поефикасна и поквалитетна Програма на Владата за 2014 год. Аналитика Ви стои на располагање за сите прашања и дополнителни информации.

Со согласуваме овој документ да биде објавен на интернет страната на Одделението за соработка со невладини организации.

Туркер Мифтар, извршен директор
Аналитика
Даме Груев 7-8/3
1000 Скопје